

Pericopa Behukotai - Legământul de pe muntele Sinai față de cel din câmpiile Moabului [anul 5784]

Episodul de binecuvântări și de blesteme din pericopa noastră se încheie cu versetul: „Acestea sunt decretul, judecățile și învățăturile pe care le-a dat Domnul, între El și copiii lui Israel, pe muntele Sinai, prin Moise” (Levitic 26:46). Această semnare este specifică unui legământ reciproc, cum au fost după unii comentatori evrei „legământul vaselor” (Exod 24) și reînnoirea legământului după vițelul de aur (Exod 34:27). Când se semnează acest legământ se subliniază că el s-a finalizat la poalele sfinte ale muntelui Sinai (majoritatea susțin că pericopele Behar și Behukotai se petrec acolo, la muntele Sinai cu mult înainte de perioada în care ele apar). Însă în verset apare și lista de „decretele, judecățile și învățăturile” care spune că în legământ sunt incluse și toate poruncile din cartea „Levitic”.

Semnarea mustărilor din cartea Deuteronom spune că acest legământ din țara Moabului s-a făcut „în plus față de legământul pe care [Domnul] îl încheiase cu ei la Horeb” (Deuteronom 29:1). Este important să studiem de ce a fost nevoie de aceste două legăminte și să le comparăm între ele. Legământul din Sinai a fost făcut cu poporul care era pe cale să cucerească Canaanul, iar esența lui a fost: Israel va păstra Toraua divină, iar Domnul le va dăruia țara și o va păzi pentru ei. Vițelul de aur le-a întârziat planul și păcatul iscoadelor a amânat tot planul cu o generație întreagă. După ce a murit generația din Sinai, a fost anulat legământul din Sinai după cum a spus Moise pe câmpiile Moabului, la deschiderea repetiției celor Zece Porunci (Deuteronom 5:1-18): „Domnul, Dumnezeul nostru, a statornicit cu noi un legământ la Horeb. Nu [numai] cu părinții noștri a statornicit Domnul legământul acesta” (Deuteronom 5:2-3). Însă ei au murit în deșert, iar legământul nu s-a realizat pentru ei, pe când acum legământul se reînnoiește „cu noi - noi, aceștia care suntem aici astăzi, cu toții în viață” (acolo 5:3) care suntem gata să trecem Iordanul și să moștenim Canaanul.

O deosebire esențială între cele două legăminte este faptul că „legământul Sinai” a fost făcut în întregime de Moise, inclusiv partea ceremonială care include „legământul vaselor” (Exod 24), ca și partea declarativă care include binecuvântările, spre deosebire de blestemele din pericopa noastră, care probabil dacă Moise aducea poporul în țară organiza acolo o altă ceremonie. Însă deoarece i-a fost scris să moară înaintea intrării în Canaan, el însuși organizează partea declarativă pe câmpiile Moabului înaintea morții sale, pe când ceremonia o încredințează succesorului său, Iosua, ca s-o organizeze în Canaan, după cum a făcut acesta (Iosua 8:30-35). Amestecarea faptelor lui Moise în câmpia Moabului cu cele din viitor ale lui Iosua la Garizim și Ebal și poate și repetarea spuselor în ambele locuri, arată legătura strânsă între cele două evenimente. De exemplu cele șase binecuvântări (Deuteronom 28:3-10) ca și cele șase blesteme (Deuteronom 28:16-19) au fost spuse de comentatorul Even Ezra contra triburilor Israelului cu ocazia „legământului din Șchem” (Deuteronom 27:11-13). Cu toate acestea, ele sunt o introducere la spusele lui Moise.

După aceste blesteme vin o serie de catastrofe în agricultură, o înfrângere în război, iar la final apogeul: exil în țara dușmanului. În a doua parte vine după aceea căința - teșuva תשובה - și cu ea eliberarea, gheula גאולה care este un fel de final bun pentru exil.

Cele două angajamente de gheula גאולה de după muștrări diferă foarte mult - cea din Deuteronom față de cea din Levitic. Cea din Deuteronom 30:1-10 este scrisă într-un limbaj poetic pregnant, care promite căință reciprocă (Dumnezeu le va da gheula) și este plină cu bogății spirituale. Spre deosebire, cea din pericopa noastră (Levitic 26:40-45) nu conține căință din partea Israelului, ci doar o confesiune despre nelegiuiri (Levitic 26:40). Nu apare nicio bogăție din viitor, ci doar atât: Domnul va ține minte legământul cu patriarhii și va ține minte țara părăsită (Levitic 26:42, 44). Însă printre rânduri sunt amintite păcatul și dezastrul care au fost înainte: „Și chiar și Eu Mă voi purta față de ei cu nefast și îi voi aduce în țara dușmanilor lor” (Levitic 26:41). Domnul spune aici că El va face aceasta nu din răutate, ci doar așa îi va putea întoarce pe evrei în țara lor în situația binecuvântată în care erau înainte. Domnul mai spune că El va merge contra Israelului cu nefast, nu din intenții rele ci ca „atunci vor obține iertare pentru păcatul lor” (acolo în continuarea versetului). Doar atunci vor face teșuva. Atunci vor suporta în exil toată pedeapsa. În Talmud, tractatul Sanhedrin, găsim un midraș din care învățăm că [dacă poporul Israel în exil va face teșuva completă, eliberarea va veni mai rapid.](#)